

Dr. Frančišek Rački.

(Spisal Janko Barle.)

(Konec.)

Kaj je bil Rački kot duhovnik? Ako bi se Rački ne bil proslavil drugače, kakor z duhovskim delovanjem, vreden bi bil naše hvale. V rodni hiši je dobil pravo krščansko vzgojo, katera diči posebno hrvaške Primorce. Kakor mi pripoveduje pokojnikov brat, morala so se deca vsakega večera, predno je zazvonilo zdravo Marijo, zbrati v hiši, kjer je oče Gregor glasno molil in ostro pokaral dete, katero bi se bilo zakasnilo. Mali Frančišek se je seveda med vsemi odlikoval in že, ko je jedva znal govoriti, sklenil je roke vselej, kadar je čul zvonov glas. Kasneje je molitvice, katerih se je bil naučil od starišev, vedno klečé molil in vedno govoril, da bo de duhovnik. Kot dijak je bil vzornega vedenja, da mu je neki pater v Varaždinu, njegov profesor, večkrat rekel: „Blažena tvoja majčica, katera te je rodila! Želel bi te le videti, ko odrasteš, zakaj ti bodeš jedenkrat velik in slaven.“

Kako je njegovo dušo napolnjevala živa vera in veselje za njegov poklic, kažejo prvi njegovi bogoslovni spisi, katere je počel še kot bogoslovec v Senju leta 1849. priobčevati v zagrebškem „Katoliškem listu“. Cerkev mu je trdnjava, katera nas brani vseh sovražnih napadov; tu bodemo našli slobodo, enakost in bratimstvo. Poslušajmo tako ljubeznivo mater, kateri je nedosežna Modrost izročila nebeške zaklade! Račkega srce je tako kipeo ljubezni do vere in cerkve, da je celó zapel.

„DOM in SVET“ 1894, št. 10.

Izmed dveh v „Katoliškem listu“ priobčenih pesmij začinja se prva, „Crkvi“ tako-le:

Zaručnice Spasitelja svieta!
Čvrsti hrame na tvrdoj pečini!
Krasna baščo¹⁾ puna rajskog cvieta!
Divni grade brda na visini.

Odkar je Rački postal duhovnik, bil je vsem vzgled duhovnika po volji božji. Tak je bil v Senju, tak je bil v Rimu, tak je bil v Zagrebu — tak je ostal do smrti. Dasi so ga dičile

ogromno znanje in velike časti, Rački je ostal krotak kakor ovčica, marljiv kot čebelica, z vsakomur ljubezniv — vedno ponižen. Dasi je imel mnogo dela, vendar je opravljal svoja duhovna opravila z vzorno točnostjo. Ko je zapel zvonček na katedralki, kateri zove kanonike k molitvi in službi božji, že si opazil na starodavnem kaptolu Račkega. Najtežja opravila in izvestja je izročala duhovna oblast Račkemu; on se jih ni nikdar branil,

marveč jih zvršil vedno marljivo in temeljito. Bil je tako čistega značaja, da mu ni mogel niti največji protivnik ničesar očitati.

Ker je bil tako veljaven, pomogel je večkrat, da se je o cerkvi marsikaj pisalo dostojneje, kakor bi se bilo brez njega. Ni čuda, da je mirno gledal smrti v lice o velikem potresu dne 9. listopada l. 1880. Ko je ravno bral zadnji evangelij, začel se je rušiti strop stolne cerkve

¹⁾ Vrt.

Mati Božja. (Slikal Rafael.)